การระเบิดด้วยใอน้ำใช้ในการปรับกุณสมบัติของเส้นใยธัญพืชเหลือทิ้งทางการเกษตร เช่น ชานอ้อย ฟางข้าว สำหรับกระบวนการผลิตเยื่อกระดาษและแผ่นใยไม้อัด โดยเฉพาะผลกระทบ ของความคันใอน้ำและระยะเวลาต่อลักษณะเส้นใย ปริมาณลิกนิน ปริมาณโฮโลเซลลูโลสและ แอลฟา-เซลลูโลส โดยในการศึกษานี้ได้นำชานอ้อยมาระเบิดด้วยไอน้ำอิ่มดัวที่ความคัน 17 และ 19 บาร์ เวลา 2 และ 5 นาทีในเครื่องระเบิดด้วยไอน้ำชนิดทำงานเป็นครั้ง หลังการระเบิดด้วยไอน้ำ พบว่าเส้นใยชานอ้อยมีลักษณะเส้นใยที่เล็กลง มีการจับตัวเป็นก้อนมากขึ้นและมีสีคล้ำโดยขึ้นอยู่ กับความคัน (หรืออุณหภูมิ) และเวลาในการบำบัด การวิเคราะห์ทางเคมีของเยื่อก่อนและหลังการ ระเบิดด้วยไอน้ำพบว่าสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการผลิตเยื่อกระดาษคือ 19 บาร์ เวลา 2 นาที เนื่องจากมีปริมาณโฮโลเซลลูโลสและแอลฟาเซลลูโลสอยู่สูง และปริมาณลิกนินอยู่น้อย ส่วน สภาวะที่เหมาะสมสำหรับการผลิตแผ่นใยไม้อัดคือที่ความคัน 19 บาร์ เวลา 5 นาที เนื่องจากมี ปริมาณลิกนินจำนวนมาก ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นกาวใช้ในการเชื่อมเส้นใยให้เกาะติดกัน และผลของ ค่า severity ซึ่งเป็นพารามิเตอร์เดี๋ยวที่รวมผลกระทบของอุณหภูมิและเวลา มีค่าอยู่ในช่วง 3.45-4.03 พบว่าที่ค่า severity สูงส่งผลให้เยื่อชานอ้อยที่ได้มีขนาดเล็กลง

Abstract

228999

Steam explosion treatment is used to modify crop materials such as sugarcane bagasse, straws asraw fiber materials attributes for pulp and paper production and fiberboard manufacturing. In particular, the effect of steam presure and retention time on morphology and lignin, holocellulose and Ω -cellulose contents of bagasse was investigated. Bagasse were cooked with saturated steam at presure of 17 and 19 bar for 2 and 5 minutes in a steam explosion batch reactor. After steam explosion treatments, proportion of large particles decreased, while fiber bundles increased. Higher steam pressure and longer retention time resulted in more homogeneous fiber-like material and darker fibers. Chemical analysis of the pulp before and after steam explosion treatments showed that optimum condition for the production of pulp and paper from the bagasse fiber is 19 bar with retention time of 2 minutes according to the high holocellulose and Ω -cellulose contents and low lignin content. Optimum condition for binderless fiberboard production is 19 bar with retention time of 5 minutes because of high lignin content which is a reguired property for gluing the fiber bundle. The severity values of the treatment were in the range of 3.45-4.05 showing that the greater amount and smaller size of bagasse pulps were obtained with increasing severity of steam explosion treatment.